

ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་།

༄༄།

མུ་པར་སྐད་དུ།

En Sanscrit:

འབྲུག་མ་ཉི་ཤུ་ཅུ་རྩེ་ལྷོ་ཉི་དལ།

Bagavatiprajnaparamitahridaya

འབྲེན་སྐད་དུ།

En tibétain: Comdendayma Sherab Chi Par Rol Du Chin Pay Nyingpo

འབཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡར་ལུ་ཕྱིན་

པའི་སྤྱིང་པོ།

འཇི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན།

DI KE DAK GI TÖ PA DÜ CHIK NA

Voici ce que j'ai entendu: un jour, le Bouddha

འབཅོམ་ལྷན་འདས་ལྷུ་ལ་པའི་ཁབ་བྱ་རྗོད་ལུང་པའི་རི་ལ་

CHOM DEN DE GYEL PÖ KAP JA GÖ PUNG PO RI LA

était assis sur le mont des Vautours

38

དགེ་སྤོང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ།

GE LONG GI GEN DÜN CHEN PO DANG JANG CHUB SEM PAY GEN DÜN CHEN PO DANG TAP CHIK TU SHUK TE

près de la ville de Raigir. Il était accompagné de nombreux moines et de plusieurs Bodhisattvas.

དེའི་ཆེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཟབ་མོ་

DAY TSE CHOM DEN DE ZAP MO

A ce moment le Bouddha

སྤང་བ་ཤེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ།

NANG WA SHE JA WAY CHÖ CHI NAM DRANG CHI TING NGE DZIN LA NYOM PAR SHUK SO

était absorbé dans une concentration nommée "L'apparence profonde".

ཡང་དེའི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་

YANG DE TSE JANG CHUB SEM PA SEM PA CHEN PO

Pendant ce temps, le Bodhisattva, le grand et noble Avalokiteshvara

འཕགས་པ་ཕྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡར་ལུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོའི་ཐུང་པ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་བཞུ་ཞིང་ལུང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་དག་ལ་ཡང་རང་བཞིན་

PAK PA CHEN RE ZIK WANG CHUK SHE RAP CHI PA RÖL TU CHIN PA ZAP MÖ CHÖ PA NYI LA NAM PAR TA SHING PUNG PO NGA PO DE DAK LA YANG RANG SHIN

contemplait la connaissance profonde de la perfection de la Sagesse. Il réalisa que les cinq agrégats étaient vides de toute nature inhérente

39

ཤིས་སྤོང་པར་རྣམ་པར་བཞུ་བོ།

GYI TONG PAR NAM PAR TA O

qui leur soit propre.

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་སྤྱི་བུས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་

DE NE SANG GYE CHI TÛ TSE DANG DEN PA SHA RI BU JANG CHUB SEM PA SEM PA CHEN PO PAK PA

Par le pouvoir du Bouddha, le vénérable Shariputra s'approcha du noble Avalokiteshvara

ཕུན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྐྱབས་སོ།

CHEN RE ZIK WANG CHUK LA DI KE CHE ME SO
et lui demanda:

རིགས་ཀྱི་བུ།

RIK CHI BU

།གང་ལ་ལ་སེས་རབ་ཀྱི་ཡར་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བླ་བ་མཐོང་བའི་སྐྱོད་པ་ཕྱུད་

GANG LA LA SHE RAP CHI PA RÖL TU CHIN PA ZAP MO CHÖ PA CHE
"Comment un fils de noble lignée doit-il s'y prendre lorsqu'il souhaite pratiquer

པར་འདོད་པ་དེས་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ།

PAR DÖ PA DE JI TAR LAP PAR JA
la connaissance profonde de la
perfection de la Sagesse?"

།དེ་སྐད་ཅེས་སྐྱབས་པ་དང་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་འཕགས་པ་ཕུན་རས་གཟིགས་

DE KE CHE ME PA DANG JANG CHUB SEM PA SEM PA CHEN PO PAK PA CHEN RE ZIK
Le noble Avalokiteshvara répondit alors

དབང་ཕྱུག་གིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་རྒྱུ་ཏིའི་བུ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྐྱབས་སོ།

WANG CHUK GI TSE DANG DEN PA SHA RA DO TI BU LA DI KE CHE ME SO
au vénérable Shariputra:

།ཤ་རིའི་བུ།

SHA RI BU

།རིགས་ཀྱི་བུ་འཇ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་སེས་རབ་

RIK CHI BU AM RIK CHI BU MO GANG LA LA SHE RAP
"Tous les fils et toutes les filles de la lignée qui souhaitent pratiquer

ཀྱི་ཡར་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བླ་བ་མཐོང་བའི་སྐྱོད་པ་ཕྱུད་པར་འདོད་པ་དེས་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞུ་བར་བྱ་སྟེ།

CHI PA RÖL TU CHIN PA ZAP MO CHÖ PA CHE PAR DÖ PA DE DI TAR NAM PAR TA WAR JA TE
la connaissance profonde de la perfection de la Sagesse doivent considérer
les choses de la façon suivante:

།ཕུང་པོ་ངལ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་

PUNG PO NGA PO DE DAK CHANG RANG SHIN GYI TONG
Tout d'abord ils doivent comprendre clairement
et distinctement que les cinq agrégats sont dénués

པར་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་ཇི་ས་སུ་བཞུ་བོ།

PAR NAM PAR YANG DAK PAR JE SU TA O
de toute nature inhérente
qui leur soit propre.

།འབྲུགས་སྟོང་པ་ལོ།

ZUK TONG PA O
La forme est vide

།སྟོང་པ་ཉིད་འབྲུགས་སོ།

TONG PA NYI ZUK SO
mais la vacuité est forme.

།འབྲུགས་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན།

ZUK LE TONG PA NYI SHEN MA YIN
La vacuité n'est rien d'autre que la forme

།སྟོང་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་འབྲུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ།

TONG PA NYI LE CHANG ZUK SHEN MA WIN NO
et la forme n'est pas différente de la vacuité.

།དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་དང།

DE SHIN DU TSOR WA DANG
De la même façon, la sensation,

།འདུ་སེས་དང།

DU SHE DANG

།འདུ་ཕྱེད་དང།

DU JE DANG

།རྣམ་པར་

NAM PAR
la discrimination, les variables connexes et la conscience

ཉི་ཤུ་ལྔ་པ་གསུང་།

།། ཤེའཔ་ནམ་ཐོང་པོ། SHE PA NAM TONG PA O sont également vides.	།ཤུ་རི་བུ། SHA RI BU Ainsi Shariputra	།དེ་ལྟར་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྤོང་པ་ཉིད་དེ། DE TAR CHÖ TAM CHE TONG PA NYI DE tous les phénomènes sont-ils vides.	།མཚན་ཉིད་མེད་པ། TSEN NYI ME PA Aucune caractéristique	།མ་ཚུལ་པ། MA CHE PA ne les définit;
།མང་གསལ་པ། MANG GAK PA ils ne sont pas produits; ils ne cessent pas;	།དྲི་མ་མེད་པ། DRI MA ME PA ils ne connaissent pas les souillures	།དྲི་མ་དང་བྲལ་བ། DRI MA DANG DREL WA et ils ne sont pourtant pas séparés des souillures;	།དྲི་བ་མེད་པ། DRI WA ME PA ils ne diminuent pas mais ils n'augmentent pas non plus.	།གང་བ་མེད་པོ། GANG WA ME PA O ils ne diminuent pas mais ils n'augmentent pas non plus.
།བས་ན་སྤོང་པ་ཉིད་ལ་གཟུགས་མེད། WE NA TONG PA NYI LA ZUK ME dans la vacuité il n'existe ni forme,	།ཚོར་བ་མེད། TSOR WA ME ni sensation,	།འདུ་ཤེས་མེད། DU SHE ME ni discrimination,	།འདུ་བྱེད་རྣམས་མེད། DU JE NAM ME ni variable connexe.	།རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད། NAM PAR SHE PA ME ni conscience;

།མིག་མེད། MIK ME ni yeux,	།རྩ་བ་མེད། NA WA ME ni oreille,	།སྣ་མེད། NA ME ni nez,	།ཤེ་མེད། CHE ME ni langue,	།ལུས་མེད། LU ME ni corps,	།ཡིད་མེད། YI ME ni mental,	།གཟུགས་མེད། ZUK ME ni apparence,	།སྒྲ་མེད། DRA ME ni son,
།དྲི་མེད། DRI ME ni odeur,	།རོ་མེད། RO ME ni goût,	།རེག་བྱ་མེད། REK JA ME ni sensation tactile,	།ཚོས་མེད་དོ། CHÖ ME DO ni objet du mental.	།མིག་གི་ཁམས་མེད་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་མེད། MIK GI KAM ME PA NE YI CHI KAM ME Il n'existe ni élément visuel, ni élément du mental,		།ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད། YI CHI NAM ni conscience;	
།པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མེད་དོ། PAR SHE PAY KAM CHI BAR DU YANG ME DO ni élément de conscience mentale.		།མ་རིག་པ་མེད། MA RIK PA ME Il n'existe ni ignorance, ni épuisement de l'ignorance,	།མ་རིག་པ་བྲད་པ་མེད་པ་ནས་ཀ་ཤི་མེད། MA RIK PA ZE PA ME PA NE GA SHI ME ni vieillissement et mort, ni épuisement du vieillissement et de la mort.		།ཀ་ཤི་བྲད་པའི་བར་དུ་ GA SHI ZE PAY BAR DU et de la mort.		

ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི།

ལང་མེད་དོ།

YANG ME DO

De la même façon, il n'existe ni souffrance, ni origine de la souffrance,

དེ་ཤིན་དུ་སྐྱུ་བཟུང་བ་དང།

DE SHIN DU DUK NGEL WA DANG

ཀུན་རྒྱུད་བ་དང།

KÜN JUNG WA DANG

འགོག་པ་དང།

GOK PA DANG
ni cessation,

ལམ་མེད།

LAM ME
ni voie,

ཡི་ཤེས་མེད།

YE SHE ME
ni sagesse,

ཐོབ་པ་མེད།

TOP PA ME

ni achèvement, ni absence d'achèvement.

ལམ་ཐོབ་པ་ལང་མེད་དོ།

MA TOP PA YANG ME DO

ཤ་རི་བུ།

SHA RI BU

Alors Shariputra, puisque les Bodhisattvas ne visent aucun achèvement, ils s'appuient et

དེ་ཏཱ་ལའི་ནང་ལྷན་ཅིག་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་

DE TA WE NA JANG CHUB SEM PA NAM TOP PA ME PAY CHIR SHE RAP

ཉི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ཏེ་སེམས་ལ་ཕྱིན་པ་མེད་པས་སྐྱག་པ་མེད་དེ།

CHI PA RÖL TU CHIN PA LA TEN CHING NE TE SEM LA DRIP PA ME PE TRAK PA ME DE

demeurent dans la profonde perfection de la Sagesse; leur esprit ne connaît donc ni l'obstruction, ni la peur. De cette façon, ils transcendent

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་སེན་དུ་འདས་ནས་བྱ་དན་ལས་འདས་པའི་

CHIN CHI LOK LE SHIN TU DE NE NYA NGEN LE DE PAY

toutes les erreurs

མཐར་ཕྱིན་ཏོ།

TAR CHIN TO
et atteignent
le Nirvana.

དུས་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱལ་མཐའ་ཅད་ཀྱང་སེམས་རབ་ཉི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་ན་མེད་པ་ལང་

DÜ SUM DU NAM PAR SHOK PAY SANG GYE TAM CHE CHANG SHE RAP CHI PA RÖL TU CHIN PA LA TEN NE LA NA ME PA YANG

Tous les Bouddhas du passé, du présent et du futur se sont appuyés, s'appuient et s'appuieront sur la perfection de la Sagesse.

དཀ་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་སོ།

DAK PAR DZOK PAY JANG CHUB NGÖN PAR DZOK PAR SANG GYE SO.
De cette façon ils sont devenus, deviennent et deviendront
des Bouddhas insurpassablement, parfaitement, et totalement éveillés.

དེ་ཏཱ་ལའི་ནང་སེམས་རབ་ཉི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལྷག་ས།

DE TA WE NA SHE RAP CHI PA RÖL TU CHIN PAY NGAK

Le mantra de la perfection de la Sagesse est un mantra de grande

རིག་པ་ཆེན་

RIK PA CHEN

པོ་ངལ་

PO NGAK
connaissance,

ལམ་ན་མེད་པའི་ལྷག་ས།

LA NA ME PAY NGAK
un mantra insurpassable,

ཡི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་ལྷག་ས།

MI NYAM PA DANG NYAM PAY NGAK
un mantra qui peut se comparer
à l'incomparable,

སྐྱུ་བཟུང་པའི་ཐམས་ཅད་རབ་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ལྷག་ས།

DUK NGEL TAM CHE RAP TU SHI WAR JE PAY NGAK
un mantra qui pacifie totalement toute souffrance.

ཨ། མི་དུན་པས་ན་བདེན་པར་སེས་པར་བྱ་རྒྱུ། །སེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལྷགས་སྤྲུལ་པ།

MI DZÜN PE NA DEN PAR SHE PAR JA TE
 Comme ce mantra ne peut vous décevoir, vous devez savoir qu'il est vrai! Je proclame que le mantra de la perfection de la sagesse est:
 SHE RAP CHI PA RÖL TU CHIN PAY NGAK ME PA

ཨ།
 ཨ།
 ཨ།

ཏཱུཏཱ། །མོ་ག་རྟེ་ག་རྟེ་ལྷ་ར་ག་རྟེ་ལྷ་ར་སོ་ག་རྟེ་བཟླ་སྤྱུ། །ཤ་རི་བུ། །ཉུང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོས་དེ་ལྷར་སེས་རབ་ཀྱི་

TAYATA GATE GATE PARAGATE PARASAMGATE BODHI SVAHA
 (Répétez le Mantra aussi souvent que possible)
 SHA RI BU
 JANG CHUB SEM PA SEM PA CHEN PO DE TAR SHE RAP CHI
 Shariputra, c'est ainsi que les grands Bodhisattvas pratiquent la

ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིང་དེ་འདྲིན་དེ་ལས་བཞེད་ས་རྟེ་ཉུང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་

PA RÖL TO CHIN PA ZAP MO LA PAR JA O
 profonde perfection de la Sagesse.
 DE NE CHOM DEN DE TING NGE DZIN DE LE SHENG TE JANG CHUB SEM PA SEM PA CHEN PO
 A ce moment le Bouddha émergea de sa concentration

པཀ་པ་ཅེན་རེ་ཙུག་ལཱ་ཅུག་ལཱ་ལེགས་སེམས་ལུ་བ་ཕྱིན་ནས། །ལེགས་སེམས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ། །དེ་དེ་བཞིན་ནོ།

PAK PA CHEN RE ZIK WANG CHUK LA LEK SO SHE JAY WA JIN NE
 et dit au noble Avalokiteshvara:
 LEK SO LEK SO
 "Bien dit, bien dit, c'est exactement ainsi que les choses se passent mon
 RIK CHI BU
 DE DE SHIN NO

རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་དེ་བཞིན་རྟེ། །ཇི་ལྷར་ཉུང་ཀྱི་ས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་སེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་ལ་ལྷུང་པར་བྱ་རྒྱུ། །དེ་བཞིན་

RIK CHI BU DE DE SHIN TE
 fils, c'est exactement cela. La profonde perfection de la sagesse devrait être pratiquée exactement comme tu l'as expliquée".
 DE SHIN
 Alors les

ག་སེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་ལི་རང་དོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་རྩལ་ནས། །ཆེ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་ར་དུ་ཉི་བུ་དང།

SHEK PA NAM CHANG JE SU YI RANG NGO
 Tathagatas se réjouiront véritablement.
 CHOM DEN DE CHI DE KE CHE KA TSEL NE
 Lorsque le Bouddha eut dit ces mots,
 TSE DANG DEN PA SHA RA DO TI BU DANG
 le vénérable Shariputra

ॐ॥

འབྲུང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོར་འཕགས་པ་ལྷུན་རྩལ་གཞིགས་སྦྲུལ་དང།

ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་འཕྲོར་དེ་

JANG CHUB SEM PA SEM PA CHEN PO PAK PA CHEN RE ZIK WANG CHUK DANG
et le Bodhisattva, le noble et grand Avalokiteshvara

TAM CHE DANG DEN PAY KOR DE
ainsi que toute

དལ་དང།

ལྷ་དང།

མི་དང།

ལྷ་མ་ཡིན་དང།

དྲི་ཟེར་བཅས་པའི་འཛིན་རྟེན་ཡི་རངས་ཏེ།

འབོམ་ལྡན་འདས་

DAK DANG
l'assemblée

LHA DANG
des dieux,

MI DANG
des humains,

LHA MA YIN DANG
des asuras

DRI ZAR CHE PAY JIK TEN YI RANG TE
et des gandharvas furent ravis

CHOM DEN DE
et louangèrent

ཀྱི་སྐད་སྐད་སྐད་པ་ལ་མངོན་པར་བསྟོན་དོ།

འཕགས་པ་སེམས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྤྱིང་པོ་རྫོགས་སོ།།

CHI SUNG PA LA NGÖN PAR TÖ DO
les paroles du Bouddha.

Ainsi se termine le Sutra Mahayaniste nommé: "Le Bhagvati,
l'Essence de la Connaissance Transcendentale".

ཀྱི་སྐད་སྐད་སྐད་པ།